

МЕДІАТОР ЯК УЧАСНИК КОНФЛІКТУ

Сучасні лінгвістичні тенденції вирізняються наявністю антропоцентричного компонента, який дозволяє розглядати мову не просто як сукупність мовних кодів, а як феномен, який віддзеркалює буття людини з урахуванням її психологічних, соціальних, індивідуальних та інших особливостей у вербальному вираженні [5, с. 208].

Комплексний підхід у лінгвістиці щодо вивчення проблеми вербального конфлікту дозволяє виокремити причини та способи його розв'язання. Зокрема, однією із найефективніших стратегій подолання протиріччя в межах конфліктного дискурсу виступає стратегія примирення. Актуальність застосування такого засобу у нівелюванні суперечностей, зумовила появу низки досліджень в межах яких, задля досягнення примирення, запропоновано залучати третю сторону – посередника або ж медіатора [3].

Статеева О. В. розглядає комуніканта-медіатора як мовного посередника, що виступає рівним учасником діалогу і має на меті погасити конфлікт. При цьому, в залежності від результату діалогу за участю такого медіатора можна виділити рівень продуктивності його дій, зокрема повний (конфлікт вичерпано), звернутий (наявний конфлікт, але немає можливості його вирішити) і авторський коментар, що вербалізує роль медіатора [4, с.201].

Протиріччя, які виникають між

Окрім цього, поняття «медіація» має досить сторонами конфлікту зазвичай зумовлені відмінністю інтерпретування сторонами таких абстрактних понять як мораль, рівність, відповідальність, любов, повага. З урахуванням такого предмету конфлікту, медіатору у його діяльності необхідно зрівняти розуміння сторонами цих абстрактних понять. Широку сферу застосування. Так, в межах літературознавчого підходу, запропонованого Чернявською Ю. В., медіація полягає не у трактуванні самого процесу примирення, а у виявленні образів, які виступатимуть медіаторами у творі як ті, хто має на меті примирити і звести до єдиного несуперечливого цілого усі можливі протиріччя [6, с. 38]. Такий прийом притаманний жанровим особливостям фантастики, фентезі та містики, а також широко застосовується у творах народного епосу.

Разом з тим, Вранчан О. В. підтримуючи підхід запропонований Чернявською Ю. В. зауважує, що медіатором в літературі може виступати будь-який персонаж, стихія чи інший об'єкт, який наділений метонімічними чи метафоричними ознаками і забезпечує постійну кореляцію між сюжетом та ліричними відступами. Зазвичай, такі персонажі виконують роль помічника, і допомагають головним героям долати труднощі пов'язані із переходом у "різні світи" [1, с.47].

У сучасному перекладознавстві постать медіатора розглядається переважно як міжкультурний комунікант, здатний сприймати реальність через

подвійну призму культур та емпативно вживатися в реакції іншого індивіда [2]. Процес медіації у перекладознавстві визначають як міжмовне посередництво з метою розв'язання комунікативних завдань між представниками різних мовних груп, тобто будь-яка діяльність, пов'язана з усним або письмовим перекладом, редагуванням тексту, читанням коректури, переведенням тексту в іншу форму (наприклад, реферування, анотування тощо) з подальшою інтерпретацією [7, с.3]. Така позиція вмотивована тим, що медіація – це не просто “переклад”, а переклад, який прагматично адаптований до соціальних потреб і комунікативних цілей. Завданням такого типу медіації – є допомога в передачі смислу повідомлення [7, с.4].

Таким чином, в межах різних підходів у розумінні ролі медіатора можна виокремити ознаку притаманну кожному з них – завданням медіації є уніфікувати розуміння мовних кодів для нівелювання протиріч між сторонами. Виходячи із цього, класичний підхід у трактуванні медіатора як комуніканта, третьої нейтральної сторони конфлікту, комунікативною ціллю якої є досягнення примирення сторін, зумовлює потребу у дослідженні комунікативних особливостей посередника у процесі медіації, а тому потребує детального аналізу з позиції прагмалінгвістики.

Література

1. Вранчан Е. В. Содержание понятия “медиация” и функция медиаторов в ранней прозе Н.В.Гоголя / Е. В. Вранчан // Альманах современной науки и образования. – Тамбов: Грамота, 2013. – № 9 (76). – С. 45-47.
2. Елизарова Г. В. Культура и обучение иностранным языкам / Г. В. Елизарова. – СПб.: КАРО, 2005. – 352 с.
3. Небеска І. До питання про соціальні та психічні фактори мовленнєвої діяльності / Іва Небеска // Функціонування і розвиток сучасних слов'янських мов. – К., 1991. – С. 73–81.
4. Статеева Е. В. Роль коммуниканта-медиатора в художественном дискурсе / Е. В. Статеева // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – Тамбов: Грамота, 2013. – № 6. – Ч. 1. – С. 198-202. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.gramota.net/materials/2/2013/6-1/53.html>
5. Таценко Н.В. Теоретичні засади антропоцентризму мовних інновацій / Н.В.Таценко // Вісник Житомирського ун-ту ім. Івана Франка. – 2006. – Вип. 28. – С. 208-211.
6. Чернявская Ю. В. Трикстер, или путешествие в хаос / Ю.В.Чернявская // Человек. – 2004. – №4. – С. 37 – 52.
7. Щур С. М. До питання навчання медіації майбутніх філологів / С. М. Щур // Іноземні мови. – 2010. – № 1. – С. 3-7.